

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	7Cdo/122/2024
Identifikačné číslo spisu:	7915220269
Dátum vydania rozhodnutia:	30.09.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Peter Brňák
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:7615220269.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Petra Brňáka a členov senátu JUDr. Martiny Valentovej a JUDr. Ľubora Šeba v spore žalobcov 1/ JUDr. B. T., P., I. XXB, zastúpenému Advokátskou kanceláriou Nomus s.r.o., Bratislava, Havlíčkova 16, IČO: 54489750, v mene ktorej koná advokát a konateľ JUDr. Marián Bošanský a 2/ Ing. R. T., Q., P. XX, proti žalovaným 1/ ČSOB Poist'ovni, a.s. Bratislava, Žižkova 11, IČO: 31325416, zastúpenej Advokátkou kanceláriou MGA IURIS s.r.o., Bratislava, Cukrová 14, IČO: 47233028, v mene ktorej koná advokát a konateľ JUDr. Martin Gajarský a 2/ Slovenskej kancelárii poisťovateľov, Bratislava, Bajkalská 19B, IČO: 36062235, o náhradu škody, vedenom na Okresnom súde Trebišov pod sp. zn. 9C/760/2015, o dovolaní žalobcu 1/ proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 13. februára 2024 sp. zn. 6Co/9/2024, 6Co/13/2024, v spojení s opravným uznesením z 13. novembra 2024 sp. zn. 6Co/9/2024, takto

rozhodol:

Dovolanie a návrh na prerušenie dovolacieho konania z a m i e t a .

Žalovaná 1/ má voči žalobcovi 1/ nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Trebišov (ďalej aj „súd prvej inštancie“ alebo „prvostupňový súd“) rozsudkom z 05. decembra 2016 č. k. 9C/760/2015-74 v spojení s opravným uznesením z 05. júna 2017 č. k. 9C/760/2015-153 zamietol žalobu žalobcov 1/ a 2/ o náhradu škody. Ďalšími výrokmi rozhodol, že stranám sporu nepriznáva náhradu trov konania a že štát nemá právo na náhradu trov konania.

1.1. Súd prvej inštancie rozsudok odôvodnil tým, že žalobcovia 1/ a 2/ (ďalej spolu aj „žalobcovia“) podali dňa 16. októbra 2006 žalobu o náhradu škody, ktorá im vznikla v dôsledku úmrtia ich matky pri dopravnej nehode dňa 17. októbra 2003, pričom si uplatnili nárok na náhradu škody, nárok na náhradu výživy vo forme peňažného dôchodku a nárok na nemajetkovú ujmu. Za žalovanú stranu v ostatnom boli označené žalované 1/ a 2/ (ďalej spolu aj „žalované“). Po vznesení námietky premlčania žalovanou stranou súd prvej inštancie žalobu zamietol z dôvodu, že nárok žalobcov je premlčaný.

1.2. Výrok o trovách konania odôvodnil podľa § 255 ods. 1 CSP a § 257 CSP. Žalované, ktoré mali v

konaní úspech nepriznal nárok na náhradu trov konania z dôvodu existencie dôvodu hodných osobitného zreteľa, ktoré vzhladol v pomeroch žalobcov, ktorí v čase dopravnej nehody a v čase podania žaloby boli maloletí, počas konania študovali a boli v konaní oslobodení od platenia súdnych poplatkov. Podľa názoru súdu prvej inštancie nepriznanie náhrady trov konania žalovanej strane nie je neprímeranou tvrdosťou a nie je ani v rozpore s dobrými mravmi. O trovách štátu rozhodol súd prvej inštancie v zmysle čl. 6 ods. 2 CSP.

2. Na odvolanie strany žalobcov (v merite veci) a žalovanej 1/ (čo do trov konania) Krajský súd v Košiciach (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom z 20. decembra 2018 sp. zn. 3Co/329/2017 rozsudok súdu prvej inštancie (i) potvrdil vo výroku o zamietnutí žaloby žalobcu 2/ proti žalovanej 2/ a žalovanej 2/ priznal voči žalobcovi 2/ nárok na náhradu trov odvolacieho konania (výrok I. a II. napadnutého rozhodnutia), (ii) zmenil rozsudok vo výroku o zamietnutí žaloby žalobcov proti žalovanej 1/ tak, že nárok žalobcov proti žalovanej 1/ je dôvodný v rozsahu 100 % a vrátil vec súdu prvej inštancie na rozhodnutie o výške nároku žalobcov proti žalovanej 1/ (výrok III. a IV. napadnutého rozhodnutia) a (iii) zrušil rozsudok vo výroku o trovách konania a vo výroku o trovách štátu a v rozsahu zrušenie vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie (výrok V. napadnutého rozhodnutia).

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu, v časti výrokov III. a IV., podala žalovaná 1/ dovolanie. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“ alebo „dovolačný súd“) uznesením z 29. apríla 2020 sp. zn. 7Cdo/191/2019 - vo výroku, ktorým (i) bol zmenený rozsudok súdu prvej inštancie o zamietnutí žaloby žalobcov v 1. a 2. rade proti žalovanému v 1. rade tak, že nárok žalobcov v 1. a 2. rade proti žalovanému v 1. rade je dôvodný v rozsahu 100% a (ii) bola vrátená vec súdu prvej inštancie na rozhodnutie o výške nároku žalobcov v 1. a 2. rade proti žalovanému v 1. rade - zrušil napadnutý rozsudok odvolacieho súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

3.1. Žalobca 1/ podal proti tomuto dovolaciemu rozhodnutiu ústavnú sťažnosť, o ktorej rozhodol Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením z 15. decembra 2020 sp. zn. IV. ÚS 638/2020 tak, že ústavnú sťažnosť žalobcu 1/ odmietol, ako zjavne neopodstatnenú.

4. Odvolací súd ostatným rozsudkom z 13. februára 2024 sp. zn. 6Co/9/2024, 6Co/13/2024 potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie v spojení s opravným uznesením z 05. júna 2017 vo výroku I., ktorým súd zamietol žalobu žalobcu 1/ proti žalovanej 1/ a zmenil uznesenie prvostupňového súdu z 21. februára 2022 č.k. 9C/760/2015-388 vo výroku I. tak, že nepriznal stranám sporu na náhradu trov konania pred súdom prvej inštancie, pred odvolacím súdom a pred dovolacím súdom.

4.1. Najskôr uviedol, že rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 13. februára 2024, pričom miesto a čas verejného vyhlásenia rozhodnutia boli zverejnené dňa 07. februára 2024 na úradnej tabuli Krajského súdu v Košiciach v zmysle ust. § 219 ods. 1 a 3 CSP a vzhľadom na žiadosť žalobcu bol zároveň oznámený žalobcovi a jeho právnomu zástupcovi (elektronicky).

4.2. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožnil s dôvodmi napadnutého rozsudku, na tieto odkázal (§ 387 ods. 2 CSP). Ďalej uviedol, že predmetom konania bola náhrada škody vzniknutej v dôsledku úmrtia matky žalobcov pri dopravnej nehode dňa 17. októbra 2003. Pôvodná žaloba smerovala proti žalovaným J. T., R. T., R. I., obchodnej spoločnosti HORSMAN s.r.o., S. T. T. a H. V. Žalobcovia postupne vzali žalobu späť proti žalovaným v 1., 2., 3., 5. a 6. rade s tým, že žaloba napokon smerovala iba proti žalovanému HORSMAN s.r.o., na strane ktorého vystupovala ČSOB Poistovňa a.s. ako vedľajší účastník. Žalobca 1/ podaním z 26. júna 2014 rozšíril žalobu o ďalšieho žalovaného, ČSOB Poistovňa, a.s., a to s poukazom na ust. § 15 zákona č. 381/2001 Z.z. Tento subjekt bol do konania pripustený ako účastník konania na žalovanej strane prvostupňovým uznesením z 28. júla 2014. Uznesením z 23. októbra 2015 súd prvej inštancie zastavil konanie proti žalovanému HORSMAN s.r.o. z dôvodu zániku tejto obchodnej spoločnosti výmazom z obchodného registra ku dňu 20. marca 2014. Poukázal na závery prvostupňového súdu, že žalobcovia ako poškodení si mohli uplatniť nárok na náhradu škody priamo proti poisťovateľovi už v pôvodnej žalobe, čo neurobili a nárok voči poisťovateľovi si uplatnili až v roku 2014, teda po uplynutí trojročnej premĺčacej doby.

4.3. V súvislosti so vznesenou námietkou premĺčania uviedol, že poškodený mohol náhradu škody spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel požadovať buď od poisteného škodcu alebo od poisťovateľa. Teda poškodený mal právo plnenia tak proti škodcovi, ako aj proti jeho poisťovateľovi,

avšak plnenie mohol dostať len raz. Išlo o situáciu, keď jeden subjekt mal nárok na to isté plnenie proti dvom subjektom, pričom proti každému z nich z iného právneho dôvodu: proti škodcovi išlo o nárok z titulu náhrady škody, proti jeho poisťovateľovi išlo o osobitné právo na plnenie založené všeobecne záväzným právnym predpisom (§ 15 zákona č. 381/2001 Z.z.). Toto ustanovenie nezakladalo pasívnu solidaritu poisťovne, poisťovňa taktiež nebola právnym nástupcom zaniknutého subjektu škodcu. Na premlčanie nároku na náhradu škody proti poisťovateľovi platila rovnaká úprava ako na premlčanie nároku proti osobe, ktorá škodu spôsobila, teda poškodený si mohol uplatniť nárok na náhradu škody tiež priamo proti poisťovateľovi, ktorý má samostatné procesné postavenie, vyplývajúce z hmotnoprávneho predpisu *lex specialis*, čo pri podávaní žaloby neurobil, pričom začatie plynutia premlčacej doby sa u poisťovateľa posudzovalo osobitne. V tomto ohľade poukázal na R 71/2015 (2MCdo/9/2013), 3Cdo/18/2016, 7Cdo/191/2019, R 35/2020 (5Cdo/102/2017), R 3/2022 (7Cdo/252/2021), 4Cdo/201/2021, R 37/2022 (4Obdo/2/2021).

4.4. K nastolenej otázke, či vznesenie námietky premlčania, za existencie osobitostí prejednávaneho prípadu, bolo v súlade so zásadou ochrany dobrých mravov odvolací súd poukázal na právny názor vyslovený dovolacím súdom v danej veci (7Cdo/191/2019), ktorým bol viazaný a podľa ktorého predchádzajúci dôvod uvádzaný odvolacím súdom, prečo je námietka premlčania rozporná s dobrými mravmi, neobstála. V tejto súvislosti dovolací súd reagoval na názor odvolacieho súdu, že žalovaná 1/ (poistiteľ) by aj tak plnila za škodcu (poisteného) uplatnené a preukázané nároky (§ 4 ods. 2 zákona o PZP) a uviedol, že k danej situácii by došlo iba v prípade, ak by bol zaviazaný súdom iba škodca sám. Iný prípad - ak by boli súbežne žalovaní škodca (poistený) a žalovaná 1/ (poistiteľ), resp. iba žalovaná 1/ (poistiteľ), by vo vzťahu k žalovanej 1/ (poistiteľovi) podliehal špeciálnemu režimu priameho nároku poškodeného podľa § 15 zákona o PZP, v rámci ktorého argument plnenia za poisteného (§ 4 ods. 2 zákona o PZP) nemá dostatočný právny význam. Dovolací súd zdôraznil, že v prípade § 4 ods. 2 a 3 zákona o PZP, ktorý považoval odvolací súd za kruciálny, ide o vzťah poistený a poisťovateľ a v prípade § 15 zákona o PZP, ktorý v skutočnosti bol kruciálny, ide o vzťah poškodený a poisťovateľ (prípadne aj škodca). V rámci režimu priameho nároku poškodeného proti poisťovateľovi platí aj explicitné stanovenie podmienok na premlčanie nároku proti poisťovateľovi (§ 15 ods. 2 zákona o PZP). Dovolací súd uzavrel, že nedošlo k naplneniu dôvodu, pre ktorý odvolací súd posúdil vznesenú námietku za rozpornú s dobrými mravmi [že ak by škodca (poistený) bol súdom zaviazaný na plnenie v prospech žalobcov, plnila by za neho žalovaná 1/ (poistiteľ) aj tak, čo zodpovedá zneniu podľa § 4 ods. 2 zákona o PZP]. K takejto situácii nedošlo, keďže škodca (poistený) v priebehu konania a pred rozhodnutím súdu zanikol a právny režim voči žalovanej 1/ tak mohol podliehať iba forme priameho nároku poškodeného podľa § 15 zákona o PZP, v ktorom režime *ex lege* „na premlčanie nároku na náhradu škody proti poisťovateľovi platí rovnaká úprava ako na premlčanie nároku proti osobe, ktorá škodu spôsobila“ (§ 15 ods. 2 zákona o PZP).

4.5. Odvolací súd ďalej poukázal na závery dovolacieho súdu v inkriminovanom rozhodnutí v tejto veci (7Cdo/191/2019), podľa ktorých otázku súladu námietky premlčania s dobrými mravmi už riešil dovolací súd vo viacerých dovolaciach konaniach (5Cdo/265/2009, 7Cdo/226/2016, 7Cdo/507/2014 a 3Cdo/137/2017), pričom (odvolací) súd nezistil žiadne ďalšie/iné špecifické okolnosti, pre ktoré by bolo možné vznesenie námietky premlčania žalovanou 1/ považovať za konanie, ktoré je v rozpore s dobrými mravmi. Nešlo o prípad, kedy by márne uplynutie premlčacej doby nezavinili žalobcovia, naopak bolo právom žalobcov rozhodnúť sa, či budú žalovať subjekt zodpovedný za vznik škody, teda škodcu, ktorý je zároveň poisteným alebo či uplatnia nárok priamo proti poisťovateľovi podľa § 15 ods. 1 zákona o PZP, alebo, či budú žalovať oboch súčasne. Žalobcovia mali postupovať s dostatočnou mierou starostlivosti a opatrnosti v súlade so zásadou *vigilantibus iura*, v zmysle ktorej každý zodpovedá za náležitú mieru predvídavosti a opatrnosti nielen pri vzniku právneho vzťahu, ale aj pri uplatňovaní svojich práv a výkone svojich práv a povinností z neho vyplývajúcich. Uvedené nemohla ovplyvniť žalovaná 1/ a jej konanie nenaplnia znaky konania vykazujúce priamy úmysel poškodiť žalobcov. K ďalším tvrdeniam žalobcu 1/ - že žalovaná 1/ pôvodne vystupovala ako vedľajší účastník, až v priebehu súdneho konania sa ustálilo kto bol škodcom a tento počas súdneho konania zanikol bez právneho nástupcu, že išlo o zneužitie legislatívnej medzery a šikanózný výkon práva - odvolací súd uviedol, že aj keď sa až počas súdneho konania ustálilo, kto zodpovedá za dopravnú nehodu a za škodu, t.j. či zodpovednou bola spoločnosť Horsman.s.r.o., aj v takom prípade mohol žalobca za jeden zo žalovaných subjektov označiť už v pôvodnej žalobe aj žalovanú 1/, ako poisťovateľa (možného) škodcu. Takýto postup odôvodňovalo

práve neustálenie zodpovedného subjektu v čase podania žaloby. Pretože bolo sporným, koho možno považovať za subjekt zodpovedný za dopravnú nehodu, bolo potrebné z opatrnosti žalovať všetky do úvahy pripadajúce subjekty. Zo všetkých uvedených dôvodov odvolací súd napadnutý rozsudok vo výroku I., ktorým súd zamietol žalobu žalobcu 1/ proti žalovanej 1/, ako vecne správny v potvrdil.

4.6. O trovách konania rozhodol podľa § 257 CSP tak, že stranám konania náhradu trov pred súdom prvej inštancie, odvolacím súdom a aj dovolacím súdom, nepriznal.

5. Žalobca 1/ (ďalej aj ako „dovolateľ“) podal proti rozhodnutiu odvolacieho súdu (potvrdzujúcej časti) v dvoch podaniach dovolanie a doplnenie dovolania (ďalej spolu aj „dovolanie“), ktorého prípustnosť vyvodzoval z § 420 písm. f) a § 421 ods. 1 písm. b) CSP. Po opise priebehu konania a skutkového stavu vnímaného cez prizmu dovolateľa, v polemike a kritike právnych záverov nižších súdov navrhol, aby dovolací súd v dovolaní napadnutej časti zrušil napadnuté odvolacie rozhodnutie a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

5.1. V súvislosti s dovolaním podľa § 420 písm. f) CSP namietal porušenie ustanovenia § 219 ods. 3, veta druhá CSP, keď «[o] mieste a čase vyhlásenia Napádaného rozsudku sa Žalobca a jeho právny zástupca dozvedeli až dňa 23. 02. 2024, keď im bola zo strany odvolacieho súdu doručená do elektronickej schránky elektronická zásielka s označením „6Co/9/2024-542 oznámenie o VVR“, kde bolo uvedené, že rozsudok v tejto veci bude „verejne vyhlásený dňa 13. februára 2024 o 9.25 hod. v pojednávacej miestnosti Krajského súdu v Košiciach, II. poschodie, č. dv. 207, trakt D.». Dovolateľ uviedol, že v čase, keď nebol zastúpený advokátom podal dve žiadosti týkajúce sa ustanovenia §219 ods. 3 CSP a doručovania. «V žiadosti nachádzajúcej sa na č.l. 166 z 19.04.2018 Žalobca uviedol: „V uvedenej právnej veci podľa § 219 ods. 3 CSP žiadam, aby mi bol oznámený čas a miesto verejného vyhlásenia rozsudku na emailovú adresu: a@b.c " ... V žiadosti nachádzajúcej sa na č.l. 287 z 18. 06. 2020 Žalobca požiadal: „,,aby ... súd vo veci vedenej pod sp. zn. 9C/760/2015 doručoval všetky písomnosti elektronicke do mojej elektronickej schránky. Rovnako ... aj rozhodnutie Najvyššieho súdu SR o dovolaní, ktoré podal žalovaný». Dovolateľ uzavrel, že podľa jeho názoru, potom ako si ustanovil právneho zástupcu, mu malo byť doručené upovedomenie o verejnom vyhlásení rozhodnutia do elektronickej schránky jeho právneho zástupcu; toto upovedomenie zo 07. júla 2024 sa však dostalo do ich dispozičnej sféry (elektronickým doručením) až dňa 23. februára 2024, teda oneskorene o 10 dní od verejného vyhlásenia odvolacieho rozhodnutia. V neposlednom rade namietal, že napadnuté odvolacie rozhodnutie je svojvoľné, nepreskúmateľné, prekvapivé a nedostatočne odôvodnené.

5.2. V súvislosti s dovolaním podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP po citovaní jednotlivých pasáží z odôvodnenia napadnutého odvolacieho rozhodnutia namietal nesprávne právne posúdenie „vo vzťahu k rozporu námietky premlčania s dobrými mravmi vznesenej žalovanou poisťovňou voči nároku Žalobcu, pričom s poukazom na individuálne a špecifické okolnosti prejednávanej právnej veci žalobcu otázka rozporu námietky premlčania s dobrými mravmi v tomto smere rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená“. Dovolateľ v tejto súvislosti zvýraznil, že k výmazu škodcu ex offio došlo počas súdneho konania, poukázal na predtým platnú vyhlášku č. 423/1991 Zb., že priamy nárok voči poisťovní vzniká až po ustálení kto bol škodcom, že poisťovňa mala v konaní postavenie nerozlučného procesného spoločníka s poistencom. V neposlednom rade namietal, že nižšie súdy nevyložili, prečo neaplikovali príslušné smernice EÚ (transpozičnú prílohu zákona č. 381/2001 Z. z.), z ktorého dôvodu by mal dovolací súd prerušiť dovolacie konanie a položiť prejudiciálnu otázku na Súdny dvor EÚ.

6. Žalovaná 1/ vo svojom stanovisku k dovolaniu navrhla, aby najvyšší súd dovolanie odmietol a priznal jej náhradu dovolacích trov. V súvislosti s dovolaním podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP uviedla, že dovolacia otázka bola v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu vyriešená a v tomto ohľade poukázala na dovolacie rozhodnutia 5Cdo/265/2009, 7Cdo/226/2016, 7Cdo/507/2014, 1Cdo/85/2017, 2Cdo/249/2014, 3Cdo/137/2017. Rovnako tak 7Cdo/191/2019, v ktorej veci rozhodoval dovolací súd priamo o teraz posudzovanej veci (pozri body 16 až 18 jeho dôvodov). Pokiaľ dovolateľ argumentoval znením vyhlášky č. 423/1991 Zb. žalovaná 1/ uviedla, že k dopravnej nehode došlo za účinnosti zákona č. 381/2001 Z.z., ktorý uvedenú vyhlášku od 1. januára 2002 nahradil. Uviedla, že záviselo iba od poškodeného ako k uplatneniu svojich nárokov pristúpi (či iba voči osobe zodpovednej za škodu, alebo iba voči poisťovateľovi podľa zákona č. 381/2001 Z.z., alebo obom týmto subjektom. Vzhľadom k tomu, že k smrti matky žalobcov došlo dňa 17. októbra 2003, teda v čase pred vstupom Slovenskej

republiky do EÚ. Preto nebolo možné aplikovať právo EÚ. V súvislosti s dovolaním podľa § 420 písm. f) CSP uviedla, že doručovanie písomností do elektronickej schránky a doručovanie písomností elektronickými prostriedkami sú samostatnými a rozdielnymi inštitútmi. Doručovanie elektronickými prostriedkami je doručovanie (bežnou) elektronickou poštou - emailom, ktorá sa považuje za doručenie tretím dňom od jej odoslania (§ 105 ods. 2 CSP).

7. Uznesením z 13. novembra 2024 sp. zn. 6Co/9/2024 odvolací súd opravil záhlavie rozsudku z 13. februára 2024 sp. zn. 6Co/9/2024, 6Co/13/2024.

8. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), skúmal, či sú splnené aj ďalšie podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti dovolania a bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie je sčasti prípustné, vzhľadom na uplatnený dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 CSP, avšak nie je dôvodné.

Dovolanie podľa § 420 písm. f) CSP

9. Dovolateľ vyvodzuje prípustnosť ním podaného dovolania (aj) z § 420 písm. f) CSP, podľa ktorého je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

10. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

10.1. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. f) CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (1Cdo/42/2017, 2Cdo/20/2017, 3Cdo/41/2017, 4Cdo/131/2017, 7Cdo/113/2017, 8Cdo/73/2017). Dovolací súd preto skúmal opodstatnenosť argumentácie žalobcu 1/, že v konaní došlo k ním tvrdeným vadám zmätočnosti.

11. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f) CSP, sú a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia, a to v takej miere (intenzite), v dôsledku ktorej došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestranom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom; integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce súdne konanie. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle citovaného ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca a ktoré (porušenie) tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie vecí za prítomnosti strany sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a na rozhodnutie o riadne uplatnenom nároku spojené so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutia spravodlivosti).

12. Žalobca 1/ v podanom dovolaní v súvislosti s § 420 písm. f) CSP namietal, že napadnuté odvolacie rozhodnutie je svojvoľné, nepreskúmateľné, prekvapivé a nedostatočne odôvodnené, ako aj porušenie ustanovenia § 219 ods. 3 veta druhá CSP (bod 5.1.).

13. Podľa názoru vec prejednávajúceho dovolacieho senátu i keď nepreskúmateľnosť rozhodnutia pre

nedostatok jeho riadneho odôvodnenia je takým nesprávnym procesným postupom, ktorý je spôsobilý znemožniť sporovej strane, aby uplatňovala svoje procesné práva v takej miere, že to má za následok porušenie práva na spravodlivý proces, v prejednávanej veci o taký prípad nešlo. Dovoláním napádaný rozsudok totiž uvádza skutkový stav, ktorý považoval odvolací súd za rozhodujúci, stanoviská strán sporu k prerokúvanej veci, výsledky vykonaného dokazovania, obsah odvolania i rozhodujúce skutočnosti, na základe ktorých vyvodil svoje právne závery vysvetlené v odôvodnení. Treba mať na pamäti, že konanie pred súdom prvej inštancie a pred odvolacím súdom tvorí jeden celok a určujúca spätosť rozsudku odvolacieho súdu s potvrdzovaným rozsudkom vytvára ich organickú (kompletizujúcu) jednotu. Odôvodnenie obidvoch rozsudkov zodpovedá základnej (formálnej) štruktúre odôvodnenia rozhodnutia. Súslednosti jednotlivých častí odôvodnení a ich obsahové (materiálne) náplne zakladajú súhrnne ich zrozumiteľnosť aj ich všeobecnú interpretačnú presvedčivosť. Z odôvodnenia oboch rozhodnutí vyplýva vzťah medzi skutkovými zisteniami aj úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej. Argumentácia odvolacieho súdu je koherentná a jeho rozhodnutie konzistentné, zvolené premisy aj závery, ku ktorým na ich základe odvolací súd dospel, sú prijateľné pre právnickú aj laickú verejnosť. V rozsahu namietaných dovolacích výhrad nosné dôvody (ktoré viedli prvostupňový súd k zamietnutiu žaloby a odvolací súd k potvrdeniu prvostupňového rozsudku) spočívali v zistení, že vo vzťahu k žalovanej 1/ bol nárok žalobcu 1/ premlčaný. Kruciálnou v tejto súvislosti bola potom námietka žalobcu 1/, že žalovanou 1/ vznesená námietka premlčania, vzhľadom na osobitosti prejednávaneho prípadu, nebola v súlade so zásadou ochrany dobrých mravov (§ 3 ods. 1 OZ) a preto súdy nemali na ňu prihliadať. Odvolací súd v tejto súvislosti vychádzal so záverov uznesenia najvyššieho súdu z 29. apríla 2020 sp. zn. 7Cdo/191/2019, ktorými bol viazaný, keďže uvedeným uznesením bolo zrušené predchádzajúce odvolacie rozhodnutie, a v ktorom rozhodnutí najvyšší súd poukázal na viaceré dovolacie rozhodnutia riešiace prípadný konflikt námietky premlčania s dobrými mravmi (5Cdo/265/2009, 7Cdo/226/2016, 7Cdo/507/2014, 3Cdo/137/2017). Najvyšší súd v tomto zrušujúcom uznesení následne nepovažoval za právne dostatočný záver odvolacieho súdu, podľa ktorého bola žalovanou 1/ vznesená námietka zaujatosti rozporná s dobrými mravmi preto, že ak by bol škodca [poistený (ktorý v priebehu konania zanikol)], súdom zaviazaný na plnenie v prospech žalobcov, plnila by za neho žalovaná 1/. Nad rámec uvedeného v zrušujúcom uznesení najvyššieho súdu sp. zn. 7Cdo/191/2019 odvolací súd nezistil ani žiadne iné okolnosti, pre ktoré by bolo možné považovať vznesenú námietku zaujatosti za rozpornú s dobrými mravmi. Uviedol, že bolo právom žalobcov rozhodnúť sa, či budú žalovať iba škodcu, ktorý bol zároveň poisteným, alebo či uplatnia nárok priamo proti poisťovateľovi podľa § 15 ods. 1 zákona o PZP, alebo, či budú žalovať oboch súčasne. Žalobcovia mali postupovať s dostatočnou mierou starostlivosti a opatrnosti v súlade so zásadou *vigilantibus iura*, v zmysle ktorej každý zodpovedá za náležitú mieru predvídavosti a opatrnosti nielen pri vzniku právneho vzťahu, ale aj pri uplatňovaní svojich práv a výkone svojich práv a povinností z neho vyplývajúcich. Uvedené nemohla ovplyvniť žalovaná 1/ a jej konanie nenapĺňa znaky konania vykazujúce priamy úmysel poškodiť žalobcov. Ďalej uviedol, že aj keď sa až počas súdneho konania ustálilo, kto zodpovedá za dopravnú nehodu a za škodu, aj v takom prípade mohol žalobca za jeden zo žalovaných subjektov označiť už v pôvodnej žalobe aj žalovanú 1/, ako poisťovateľa (možného) škodcu. Takýto postup odôvodňovalo práve neustálenie zodpovedného subjektu v čase podania žaloby. Pretože bolo sporným, koho možno považovať za subjekt zodpovedný za dopravnú nehodu, bolo potrebné z opatrnosti žalovať všetky do úvahy pripadajúce subjekty, uzavrel odvolací súd. Vyslovené právne závery v kontexte so zisteným skutkovým stavom nemožno považovať za celkom zjavne neodôvodnené resp. právne nekonformné. Za vadu konania v zmysle § 420 písm. f) CSP v žiadnom prípade nemožno považovať to, že odvolací (prvostupňový) súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv sporovej strany, ale len to, že ho neodôvodnil objektívne uspokojivým spôsobom.

14. Žalobca 1/ ďalej namietal, že napriek jeho požiadavke mu odvolací súd elektronickými prostriedkami neoznámil miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku (§ 219 ods. 3 veta druhá CSP).

15. Podľa § 219 ods. 3 CSP vo veciach, v ktorých súd rozhoduje rozsudkom bez nariadenia pojednávania, oznámi miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku na úradnej tabuli súdu a na webovej stránke príslušného súdu v lehote najmenej päť dní pred jeho vyhlásením. Ak o to strana požiada, súd jej oznámi miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku aj elektronickými prostriedkami.

16. Dovoláním napadnuté odvolacie rozhodnutie (bod 4) bolo verejne vyhlásené dňa 13. februára 2024 (č. l. 544 a 545 spisu). Verejnému vyhláseniu rozsudku predchádzalo oznámenie o mieste a čase verejného vyhlásenia rozsudku, ktoré bolo na úradnej tabuli súdu zverejnené od 07. februára 2024 do 14. februára 2024 (č. l. 542 - jeho dve prílohy - spisu).

17. Z obsahu súdneho spisu (č.l. 166 a 287) najvyšší súd zistil, že dňa 19. apríla 2018 bola stranou žalobcu 1/ doručená odvolaciemu súdu písomná žiadosť v znení: „V uvedenej právnej veci podľa § 219 ods. 3 CSP žiadam, aby mi bol oznámený čas a miesto verejného vyhlásenia rozsudku na emailovú adresu: a@b.c ". Dňa 18. júna 2020 žalobca 1/ elektronickou formou z adresy D. opätovne žiadal, „aby ... súd vo veci vedenej pod sp. zn. 9C/760/2015 doručoval všetky písomnosti elektronicky do mojej elektronickej schránky. Rovnako ... aj rozhodnutie Najvyššieho súdu SR o dovolaní, ktoré podal žalovaný".

18. Z obsahu spisu najvyšší súd ďalej zistil, že v Úradnom zázname z 12. februára 2024, podpísanom neidentifikovateľnou osobou (č. l. 543 spisu) je medzi iným uvedené, že na mailovú adresu žalobcu 1/ B. nebol termín VVR nariadený na 13. februára 2024 doručený z dôvodu, že uvedená mailová adresa „nie je funkčná (je neplatná)". Okrem citovaného Úradného záznamu sa však v spise žiadny iný doklad o doručovaní termínu VVR na uvedenú mailovú adresu resp. na základe čoho súd dospel k záveru o neplatnosti tejto adresy nenachádza. Najvyšší súd (sudca spravodajca z jeho služobného mailu, pozn.) aj keď v neskoršom čase dňa 14. augusta 2025 zaslal na uvedený mail otázku, či je funkčný a ešte toho dňa dostal z uvedenej adresy odpoveď, že áno. Už na základe uvedených zistení mal najvyšší súd za preukázané, že z obsahu spisu nijako nevyplýva, že oznámenie o mieste a čase verejného vyhlásenia napadnutého odvolacieho rozhodnutia bolo doručené/doručované žalobcovi 1/ na mailovú adresu a@b.c , ktorá skutočnosť mohla mať potenciál založenia porušenia povinnosti vyplývajúcej z § 219 ods. 3 posledná veta CSP.

19. Na strane druhej z obsahu spisu rovnako vyplýva, že oznámenie o VVR bolo dňa 07. februára 2024 súdom odoslané o 14:03 hod. na adresu D. (č.l. 543 spisu a jeho príloha) a tiež do elektronickej schránky žalobcu a jeho právneho zástupcu (č.l. 543 spisu a jeho dve prílohy). V prípade doručovania oznámenia o VVR do elektronickej schránky žalobcu 1/ a jeho právneho zástupcu boli zásielky vrátené súdu dňa 23. februára 2024 z dôvodu «Uplynutie úložnej lehoty rozhodnutia do vlastných rúk s fikciou doručenia k „6Co/9/2024-542 oznámenie o VVR"» (dve doručanky pred č. l. 543 spisu). Z uvedeného je mimo akúkoľvek pochybnosť zrejmé, že odvolací súd tak v prípade mailovej adresy a@b.c [z ktorej mimochodom strana žalobcu 1/ v minulosti realizovala požiadavku z 18. júna 2020 na doručovanie do elektronickej schránky, pozn. (pozri bod 17.)] ako aj elektronických schránok žalobcu 1/ a jeho právneho zástupcu realizoval oznámenie o VVR dostatočne a včas, a to bez ohľadu na to, že v prípade doručovania do elektronických schránok došlo pre nečinnosť strany žalobcu 1/ k zákonom predvídanému náhradnému doručeniu (uplynutím úložnej lehoty) až dňa 23. februára 2024, za ktorú skutočnosť nemožno viniť odvolací súd v tom smere, že náležitou intenzitou porušil svoje povinnosti vyplývajúce z ustanovenia § 219 ods. 3 posledná veta CSP.

20. Ústavný súd uviedol, že neoznámenie miesta a času verejného vyhlásenia rozsudku elektronickými prostriedkami ešte nemusí znamenať porušenie ústavných práv sťažovateľa, a to vzhľadom na intenzitu zásahu do jeho ústavných práv oslabenú tým, že krajský súd oznámil miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku sťažovateľovi a verejnosti na úradnej tabuli, resp. na internetovej stránke súdu (II. ÚS 162/2020). Ďalej ústavný súd tiež uviedol, že „[z] relevantnej zákonnej právnej úpravy (§ 219 ods. 3 CSP ...) vyplýva, že oznámenie miesta a času verejného vyhlásenia rozhodnutia na úradnej tabuli a webovom sídle príslušného súdu je primárnou povinnosťou, ktorá môže byť sprevádzaná sekundárne na podklade žiadosti účastníka konania či strany v spore aj povinnosťou špecifického oznamu vykonaného prostredníctvom elektronických prostriedkov priamo dožadujúcemu sa. ... Súčasťou už stabilnej judikatúry ústavného súdu je premisa, podľa ktorej nie každé porušenie zákona má automaticky za následok porušenie práva na súdnu ochranu či spravodlivé súdne konanie (IV. ÚS 100/2013). Pokiaľ by účastník konania tvrdil len to, že všeobecný súd nesplnil svoju sekundárnu povinnosť, a teda netvrdil by

súčasne aj to, že všeobecný súd zanedbal svoju primárnu povinnosť oznámiť čas a miesto verejného vyhlásenia rozhodnutia na úradnej tabuli a webovom sídle, účastníkovi konania by bol zachovaný, tak ako komukoľvek inému, prístup k relevantným informáciám. Výlučné zanedbanie sekundárnej povinnosti všeobecného súdu za stavu nepreukázania zanedbania (aj) jeho primárnej povinnosti by preto nemohlo viesť k reálnemu zásahu do práv účastníka konania" (I. ÚS 278/2025). Podobne vo veci sp. zn. IV. ÚS 683/2023 uviedol, že „[v] súlade so svojou ustálenou judikatúrou ústavný súd nepristupuje k vyhovneniu ústavnej sťažnosti v prípadoch, keď zo strany orgánov verejnej moci síce k určitému pochybeniu došlo, avšak jeho intenzita a existujúca príčinná súvislosť medzi namietaným porušením ústavou garantovaného práva a jeho dôsledkami na spravodlivosť procesu ako celku nemala podstatný dosah ... Sťažovateľ ... videl vadu zmätočnosti v skutočnosti, že krajský súd neurobil oznámenie na ním požadovanú mailovú adresu. Uplatnením materiálneho prístupu k ochrane ľudských práv a základných slobôd, berúc do úvahy predovšetkým skutočnosť doručenia upovedomenia o mieste a čase verejného vyhlásenia napadnutého rozsudku na inú mailovú adresu ... je postup najvyššieho súdu pri preskúmaní existencie vady zmätočnosti odvolacieho konania so záverom, že argumentácia sťažovateľa súvisiaca s pochybením pri oznamovaní miesta a času verejného vyhlásenia rozsudku nie je dôvodná, takže nedošlo k porušeniu práva sťažovateľa na spravodlivý proces, ústavne udržateľný. Dovolací súd preto pri formulovaní záveru o neprípustnosti a nedôvodnosti vady zmätočnosti nepostupoval formalisticky, ale, naopak, materiálne a nezaťažil svoje rozhodnutie svojvoľnosťou či arbitrárnosťou, ktorá by v konečnom dôsledku nielen zmarila účel súdnej ochrany, ale aj zabránila v prístupe sťažovateľa k súdnej ochrane, a tým spôsobila ako následok porušenie práva na spravodlivé súdne konanie".

21. V neposlednom rade žalobca 1/ namietal, že nižšie súdy nevyložili, prečo neaplikovali príslušné smernice EÚ (transpozičnú prílohu zákona č. 381/2001 Z. z.), z ktorého dôvodu by mal dovolací súd prerušiť dovolacie konanie a položiť prejudiciálnu otázku na Súdny dvor EÚ. Napriek tomu, že dovolateľ namietanú výhradu nenamietal v rámci dovolacieho petitu, rešpektujúc interpretačné pravidlo uvedené v § 124 ods. 1 CSP najvyšší súd tiež skúmal, či bol dôvodný návrh žalobcu 1/na prerušenie konania podľa § 162 ods. 1 písm. c) v spojení s § 438 ods. 1 CSP.

22. Ustanovenie § 162 ods. 1 písm. c) CSP ukladá súdu povinnosť prerušiť konanie len vtedy, ak dospel k záveru (rozhodol), že požiada Súdny dvor o rozhodnutie o predbežnej otázke, lebo je potrebné podať výklad komunitárneho práva, ktorý je rozhodujúci pre riešenie danej veci. Vnútroštátny súd nie je povinný vyhovieť každému návrhu účastníka konania na prerušenie konania a postúpenie návrhu Súdnemu dvoru na vydanie rozhodnutia o predbežnej otázke. Zmyslom riešenia predbežnej otázky je zabezpečiť jednotný výklad komunitárneho práva, teda nie rozhodnúť určitý spor, ktorý nemá žiadnu komunitárnu relevanciu a je vo výlučnej kompetencii súdu členskej krajiny. Rozhodnutie o aplikovateľnosti únieového práva (tiež jeho výklade, prípadne jeho platnosti) musí bezprostredne súvisieť so sporom prejednávaným vnútroštátnym súdom, t. j. musí spor determinovať po právnej stránke. Súčasne prejudiciálna otázka nesmie byť zjavne nepodstatná k prebiehajúcemu konaniu, jej možné zodpovedanie musí mať reálny dosah na prebiehajúce konanie. Teda zmyslom riešenia predbežnej otázky nie je rozhodnúť konkrétny spor, ktorý je vo výlučnej kompetencii súdu členskej krajiny, ale zabezpečiť jednotný výklad komunitárneho práva (1Cdo/151/2017, 1Cdo/11/2018).

23. Bez potreby uvádzania hlbšej argumentácie o tom, či žalobcom 1/ uvádzané smernice EÚ (transpozičná príloha zákona č. 381/2001 Z. z.) mali/mohli mať nejakú súvislosť s posúdením opodstatnenosti žaloby a vyriešením právnych otázok nastolených v tomto konaní najvyšší súd uvádza, že ku smrti matky žalobcov došlo pri dopravnej nehode dňa 17. októbra 2003, t. j. v čase pred vstupom Slovenskej republiky do EÚ a uvádzaná transpozičná príloha záväzných aktov EÚ bola do zákona č. 381/2001 Z.z. vnesená zákonom č. 110/2007 Z.z. s účinnosťou od 01. apríla 2007. Už v rozsudku z 27. augusta 2014 sp. zn. 2MCdo/9/2013 (R 71/2015) najvyšší súd uviedol, že „[p]ri posudzovaní splnenia hmotnoprávnych podmienok pre priznanie náhrady škody na zdraví, ku ktorej došlo pri dopravnej nehode v čase pred vstupom Slovenskej republiky do Európskej únie, nemožno aplikovať právo Európskej únie".

24. Vzhľadom na uvedené dovolací súd dospel k záveru, že žalobca 1/ neopodstatnene namietal, že

odvolací súd nesprávnym procesným postupom znemožnil uskutočňovať jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f) CSP). Prípustnosť dovolania z tohto ustanovenia preto nevyplyva. Rovnako tak nebol žiadny dôvod, pre ktorý by malo byť vyhovené podanému návrhu žalobcu 1/ na prerušenie dovolacieho konania.

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP

25. V súvislosti s dovolaním podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP žalobca 1/ namietal nesprávne právne posúdenie otázky rozporu vznesenej námietky premlčania s dobrými mravmi [§ 3 ods. 1 OZ (bod 5.2.)]. Napriek formálnej spornosti prípustnosti dovolania z uvádzaného dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP (najvyšší súd opakovane nastolenú právnu otázku posudzoval, na čo konkrétne poukazovali odvolací súd i dovolací súd v predchádzajúcom zrušujúcom uznesení, pozn.) najvyšší súd z dôvodu materiálneho podrobil vecnému prieskumu nastolenú otázku cez prizmu dôvodov uvádzaných žalobcom 1/ a rovnako ako odvolací súd dospel k záveru, že namietaný rozpor nebol daný. Už na tomto mieste najvyšší súd uvádza, že väčšia časť dovolacej argumentácie žalobcu 1/ bola iba polemikou s právnymi závermi odvolacieho súdu, prostým spochybňovaním správnosti jeho rozhodnutia alebo len kritikou prístupu odvolacieho súdu k právnemu posudzovaniu veci, čo významovo nezodpovedá kritériu uvedenému v ustanovení § 421 ods. 1 písm. b) CSP.

26. Právnym posúdením veci je aplikácia práva na zistený skutkový stav. Je to činnosť súdu spočívajúca v podradení zisteného skutkového stavu príslušnej právnej norme, ktorá vedie k záveru o právach a povinnostiach účastníkov právneho vzťahu. Právne posúdenie je všeobecne nesprávne, ak sa súd dopustil omylu pri tejto činnosti, t. j. ak posúdil vec podľa právnej normy, ktorá na zistený skutkový stav nedopadá, alebo správne určenú právnu normu nesprávne vyložil, prípadne ju na daný skutkový stav nesprávne aplikoval.

27. Žalobca 1/ poukazoval na viaceré (aj hypotetické) dôvody/situácie, pre ktoré nemala byť v danej veci pripustená žalovaná 1/ vznesená námietka premlčania.

27.1. Odvolací súd v rámci svojho predchádzajúceho posúdenia danej veci v rozsudku z 20. decembra 2018 sp. zn. 3Co/329/2017 riešil žalobcom 1/ nastolenú otázku „či vznesenie námietky premlčania zo strany poistiteľa za situácie, ak poistený zanikol, povinnosť poistiteľa plniť za poisteného vyplýva zo zákona, ale poškodení nevyužili oprávnenie podať priamu žalobu proti poisťovateľovi, ale podali žalobu iba proti poistenému, je v súlade so zásadou ochrany dobrých mravov" a túto meritórne vyriešil tak, „že úspešné uplatnenie námietky premlčania v situácii, keď žalobcovia riadne uplatnili nárok voči škodcovi, ktorý v priebehu konania zanikol bez právneho nástupcu, zároveň ak zaniknutý škodca zodpovedá za škodu spôsobenú žalobcom, ktorú pri jeho existencii by bol povinný plniť žalovaný v 1. rade, sú takými osobitnými okolnosťami, pre ktoré je potrebné posúdiť vznesenú námietku premlčania ako výkon práva v rozpore s dobrými mravmi". Keďže žalovaná 1/ s uvedeným právnym záverom odvolacieho súdu nesúhlasila, podala dovolanie, ktorému dovolací súd uznesením z 29. apríla 2020 sp. zn. 7Cdo/191/2019 vyhovel a zrušil odvolacie rozhodnutie v napadnutom rozsahu. Vzhľadom na zložitú právnu konštrukciu vyslovených meritórnych záverov odvolacím súdom, dovolací súd ustálil, že «dôvodom pre ktorý odvolací súd posúdil vznesenú námietku za rozpornú s dobrými mravmi spočíval v tom, že ak by škodca (poistený) bol súdom zaviazaný na plnenie v prospech žalobcov, plnila by za neho žalovaná 1/ (poistiteľ) aj tak, čo zodpovedá zneniu podľa § 4 ods. 2 zákona o PZP. K takejto situácii však v okolnostiach danej veci nedošlo, keďže škodca (poistený) v priebehu konania a pred rozhodnutím súdu zanikol a právny režim voči žalovanej 1/ tak mohol podliehať iba forme priameho nároku poškodeného podľa § 15 zákona o PZP, v ktorom režime ex lege „na premlčanie nároku na náhradu škody proti poisťovateľovi platí rovnaká úprava ako na premlčanie nároku proti osobe, ktorá škodu spôsobila" (§ 15 ods. 2 zákona o PZP). Podľa názoru dovolacieho súdu bolo preto možné bez ďalšieho uzavrieť, že dôvod uvádzaný odvolacím súdom, prečo je námietka premlčania rozporná s dobrými mravmi neobstoí" (bod 18.1. odôvodnenia dovolacieho uznesenia). Žalobca 1/ podal proti tomuto dovolaciemu rozhodnutiu ústavnú sťažnosť, o ktorej rozhodol ústavný súd uznesením z 15. decembra 2020 sp. zn. IV. ÚS 638/2020 tak, že ústavnú sťažnosť žalobcu 1/ odmietol, ako zjavne neopodstatnenú. Ústavný súd medzi iným uviedol, že „... berúc do úvahy charakter napadnutého uznesenia a v ňom uvedený právny záver,

ktorý by bolo možné považovať za záväzný pre ďalší postup krajského súdu, sa ústavný súd oboznámil s tou časťou odôvodnenia napadnutého uznesenia najvyššieho súdu, ktorá bola pre posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti podstatná. ... Najvyšší súd v rámci prieskumu odvolacieho rozhodnutia ... dospel záveru, že odklon od ustálenej judikatúry dovolacieho súdu v nastolenej právnej otázke je dôvodný, poukazujúc najmä na rozhodnutia, ktoré v dovolaní označila žalovaná poisťovňa a v ktorých bola riešená otázka súladu námietky premĺčania s dobrými mravmi. ... Najvyššiemu súdu nemožno vytknúť, pokiaľ uprednostnil meritórne preskúmanie dovolaním napadnutého rozhodnutia pred prílišným formalizmom pri posudzovaní odôvodnenia dovolania, zohľadňujúc princíp materiálnej ochrany práv, ktorá je v rámci koncepcie materiálneho právneho štátu podstatným a neopomenuteľným atribútom právnej ochrany (predovšetkým súdnej). ... Podľa názoru ústavného súdu citované úvahy a závery najvyššieho súdu rozhodne nemožno považovať za arbitrárne alebo zjavne neodôvodnené tak, ako to tvrdí sťažovateľ vo svojej ústavnej sťažnosti. Ústavný súd preto konštatuje, že dôvody napadnutého uznesenia najvyššieho súdu sú zrozumiteľné a dostatočne logické, vychádzajúce zo skutkových okolností prípadu a z relevantných právnych noriem. Sťažovateľom prezentované argumenty podľa názoru ústavného súdu relevantne nespochybnili ústavnú konformnosť prijatých právnych záverov najvyšším súdom, a to najmä v kontexte toho, že v okolnostiach veci ide o kasačné rozhodnutie" (body 39, 41, 42 a 45 odôvodnenia ústavného súdu). Námietka žalobcu 1/, že žalovaná 1/ by za poistenca (škodcu), ktorý zanikol, bola povinná plniť ex lege, preto nebola/nie je relevantným dôvodom, pre ktorý by bolo možné nerešpektovať vznesenú námietku premĺčania pre rozpor s dobrými mravmi.

27.2. K ďalším tvrdeniam žalobcu 1/ o neprípustnosti vznesenej námietky premĺčania odvolací súd vo svojom ostatnom rozhodnutí správne uviedol, že ustanovenie § 15 zákona č. 381/2001 nezakladá pasívnu solidaritu poisťovne, pričom poisťovňa taktiež nebola právnym nástupcom zaniknutého subjektu škodcu. Na premĺčanie nároku na náhradu škody proti poisťovateľovi platila rovnaká úprava ako na premĺčanie nároku proti osobe, ktorá škodu spôsobila, teda poškodený si mohol uplatniť nárok na náhradu škody tiež priamo proti poisťovateľovi, ktorý má samostatné procesné postavenie, vyplývajúce z hmotnoprávneho predpisu lex specialis, čo pri podávaní žaloby neurobil, pričom začatie plynutia premĺčacej doby sa u poisťovateľa posudzovalo osobitne. V tomto ohľade poukázal na R 71/2015 (2MCdo/9/2013), 3Cdo/18/2016, 7Cdo/191/2019, R 35/2020 (5Cdo/102/2017), R 3/2022 (7Cdo/252/2021), 4Cdo/201/2021, R 37/2022 (bod 4.3.).

27.3. Odvolací súd ďalej poukázal na predchádzajúce závery dovolacieho súdu v danej veci, podľa ktorých otázku súladu námietky premĺčania s dobrými mravmi už riešil dovolací súd vo viacerých dovolaciach konaniach (5Cdo/265/2009, 7Cdo/226/2016, 7Cdo/507/2014 a 3Cdo/137/2017), pričom (odvolací) súd nezistil žiadne ďalšie/iné špecifické okolnosti, pre ktoré by bolo možné vznesenie námietky premĺčania žalovanou 1/ považovať za konanie, ktoré je v rozpore s dobrými mravmi. Nešlo o prípad, kedy by márne uplynutie premĺčacej doby nezavinili žalobcovia, naopak bolo právom žalobcov rozhodnúť sa, či budú žalovať subjekt zodpovedný za vznik škody, teda škodcu, ktorý je zároveň poisteným alebo či uplatnia nárok priamo proti poisťovateľovi podľa § 15 ods. 1 zákona o PZP, alebo, či budú žalovať oboch súčasne. Žalobcovia mali postupovať s dostatočnou mierou starostlivosti a opatrnosti v súlade so zásadou vigilantibus iura, v zmysle ktorej každý zodpovedá za náležitú mieru predvídavosti a opatrnosti nielen pri vzniku právneho vzťahu, ale aj pri uplatňovaní svojich práv a výkone svojich práv a povinností z neho vyplývajúcich. Uvedené nemohla ovplyvniť žalovaná 1/ a jej konanie nenapĺňa znaky konania vykazujúce priamy úmysel poškodiť žalobcov. K ďalším tvrdeniam žalobcu 1/ - že žalovaná 1/ pôvodne vystupovala ako vedľajší účastník, až v priebehu súdneho konania sa ustálilo kto bol škodcom a tento počas súdneho konania zanikol bez právneho nástupcu, že išlo o zneužitie legislatívnej medzery a šikanózný výkon práva - odvolací súd správne uviedol, že aj keď sa až počas súdneho konania ustálilo, kto zodpovedá za dopravnú nehodu a za škodu, t.j. či zodpovednou bola spoločnosť Horsman s.r.o., aj v takom prípade mohol žalobca za jeden zo žalovaných subjektov označiť už v pôvodnej žalobe aj žalovanú 1/, ako poisťovateľa (možného) škodcu. Takýto postup odôvodňovalo práve neustálenie zodpovedného subjektu v čase podania žaloby. Pretože bolo sporným, koho možno považovať za subjekt zodpovedný za dopravnú nehodu, bolo potrebné z opatrnosti žalovať všetky do úvahy pripadajúce subjekty. Uvedené závery odvolacieho súdu s ktorými najvyšší súd súhlasí umocňuje okolnosť, že v prípade žalobcu 1/ ide o osobu práva znalú (právník, advokát) u ktorej sa prezumuje správna a účinná predvídavosť a opatrnosť nielen pri vzniku právneho vzťahu, ale aj pri uplatňovaní svojich práv a výkone svojich práv a povinností z neho vyplývajúcich.

28. Z dôvodov vyššie uvedených dospel dovolací súd k záveru, že dovolanie žalobcu 1/neopodstatnene smeruje proti takému rozsudku odvolacieho súdu, ktorý nespočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Najvyšší súd preto nedôvodné dovolanie podané podľa § 421 ods. 1 CSP zamietol podľa § 448 CSP.

29. O trovách dovolacieho konania dovolací súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP v spojení s § 453 ods. 1 CSP. Žalovaná 1/ mala v dovolacom konaní plný úspech, preto jej vo vzťahu žalobcovi 1/ (dovolateľovi) priznal nárok na ich náhradu.

30. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.